

Приложение № 1

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция:	Нормативен акт: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода:	Дата: 28 септември 2020
Контакт за въпроси: Донка Нейкова-Любенова, главен юрисконсулт в дирекция ПНДОП	Телефон: 02/9400927
<p>1. Дефиниране на проблема:</p> <p>С § 21 от Заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. (Обн., ДВ, бр. 100 от 2019 г.) се възлага на министъра на културата да внесе в Министерския съвет проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията за привеждане на частта за фонд "Радио и телевизия" в съответствие със Закона за публичните финанси, както и за привеждане на финансирането на Българското национално радио и Българската национална телевизия в съответствие с правилата на държавните помощи.</p> <p>С оглед изпълнение на посочената разпоредба е необходимо ЗРТ да бъде приведен в съответствие със Съобщението на Европейската комисия относно прилагане на правилата за държавните помощи по отношение на обществената услуга радио- и телевизионно разпространение (2009/C 257/01).</p> <p>Съобщението въвежда изисквания за определянето на мисията за обществена услуга и за изчисляване на компенсацията за услугата. То поставя и редица други условия, които следва да бъдат изпълнени, за да се счита помощта за съвместима с вътрешния пазар, като: изрично възлагане на обществената услуга, ефективен надзор, въвеждане на механизми за финансов контрол, пропорционалност и пазарно поведение и разнообразяване на обществените услуги.</p> <p><i>Г.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i></p> <p>Законът за радиото и телевизията (ЗРТ) урежда правния статут на Българското национално радио (БНР) и Българската национална телевизия (БНТ), включително регламентира обществен характер на съдържанието, управлението и обществения характер на финансирането им. Към настоящия момент в ЗРТ е предвидено финансирането на обществените медии от Фонд „Радио и телевизия“, който от влизането в сила на нормативния акт не функционира, а след приемането на Закона за публичните финанси – не отговаря на основните принципи и правила по отношение на условията и реда за финансиране с публични средства на първостепенни разпоредители с бюджет, каквито са БНР и БНТ. Финансирането на БНР и БНТ с трансфери (субвенции) от държавния бюджет изисква създаването на уредба за финансирането им в съответствие с правилата за държавните помощи, което налага</p>	

съответните разпоредби на ЗРТ да се приведат в съответствие със Съобщението на Европейската комисия относно прилагане на правилата за държавните помощи по отношение на обществената услуга радио- и телевизионно разпространение (2009/С 257/01). Съгласно Съобщението оценката на държавната помощ по отношение на обществената услуга радио- и телевизионно разпространение се основава на правилата за конкуренция по отношение на услугите от общ икономически интерес. Помощта се предоставя под формата на компенсация за изпълнението на мисията за обществена услуга и се оценява въз основа на критериите, определени в Съобщението. Важно изискване е ясното и точно определяне на мисията за обществена услуга, както и подходящо разграничение между дейностите, които са част от обществената услуга, и дейностите, които не са свързани с нея, включително отделно счетоводно отчитане. Друго изискване на Съобщението е размерът на компенсацията за обществената услуга да не надвишава нетните разходи за нейното предоставяне, като се вземат предвид всички преки и непреки приходи, произтичащи от мисията за обществена услуга.

Към настоящия момент в ЗРТ липсва ясна и точна дефиниция на обществената мисия на БНР и БНТ, не са уредени критерии за финансиране, показатели за полза/ ефект от предоставяната услуга, не са конкретно идентифицирани дейностите и медийните услуги, попадащи в обхвата на мисията за обществена услуга. Определянето, операционализирането, организирането на обществената мисия и контролът върху разходването на обществените средства са първостепенни въпроси на съществуването на обществените медии.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Законът за радиото и телевизията предвижда финансирането на БНР, БНТ и СЕМ от нефункциониращ фонд „Радио и телевизия“, което налага ежегодно със Закона за държавния бюджет да се отлага прилагането на определената със ЗРТ уредба относно финансирането на обществените медии и регулаторния орган. Със законопроекта следва да се отменят разпоредбите, уреждащи статута и дейността на фонд „Радио и телевизия“, който от приемането на закона не функционира, а след влизането в сила на Закона за публичните финанси – не отговаря на основните принципи и правила по отношение на условията и реда за финансиране с публични средства на първостепенни разпоредители с бюджет, каквито са БНР и БНТ.

Възникналите проблеми с финансирането на обществените медии не могат да бъдат решени в рамките на съществуващото законодателство и с оглед необходимостта от създаването на уредба за финансирането им в съответствие с правилата за държавните помощи, каквато към настоящия момент липсва в ЗРТ, необходимо е привеждането на разпоредбите на ЗРТ в съответствие със Съобщението относно прилагане на правилата за държавните помощи по отношение на обществената услуга радио- и телевизионно разпространение.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на политическия акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не е извършвана последяваща оценка на въздействието.

2. Цели:

Със законопроекта се цели осигуряването на финансиране на БНТ и БНР в съответствие със Съобщението на Европейската комисия относно прилагане на правилата за държавните помощи по отношение на обществената услуга радио- и телевизионно разпространение (2009/С 257/01), като се въведат изисквания за определянето на мисията за обществена услуга и за изчисляване на компенсацията за услугата. Ще се въведат ясни условия, които следва да бъдат изпълнени, за да се счита предоставяната помощ за съвместима с вътрешния пазар, като: изрично възлагане на обществената услуга; ефективен надзор; въвеждане на механизми за финансов контрол, пропорционалност и пазарно поведение и разнообразяване на обществените услуги. Ще се въведе механизъм за изчисляване на компенсацията за услугата, отговарящ на изискванията на Съобщението и на Закона за публичните финанси.

Цели се отмяната на разпоредбите, уреждащи функционирането на фонд „Радио и телевизия“, като по този начин ще отпадне и необходимостта със закона за държавния бюджет за съответната година да се отлага прилагането на определената със ЗРТ уредба относно финансирането на обществените медии.

Със законопроекта се цели осигуряването възможност на БНТ да функционира ефективно при постигане на основните цели свързани с обществената мисия, а именно:

- Широк публичен достъп без дискриминация и на база на равни възможности до различни канали и услуги;
- Възползване от технологичния напредък, което дава възможност на обществото да се възползва от новите аудио-визуални услуги и от новите технологии, като предприеме развитие и разнообразяване на дейностите в дигиталната ера;
- Да има възможност да продължи да предоставя голямо разнообразие от програми в съответствие с мисията си, които да отговарят на потребностите на обществото като цяло; като се стреми да достигне до по-широка аудитория;
- Да бъде запазена редакционната независимост при предоставяне на широка гама от програми, балансирано за задоволяване на демократичните, социалните и културно потребности на обществото и гарантирано плурализъм и културно и езиково многообразие.

Със законопроекта се цели по отношение на БНР постигането на:

1. Пълноценно и независимо финансиране на дейностите по подготовка, реализиране и ефирно разпространение на 2 национални, 9 регионални и една чуждоезикова програма (турски език);
2. Целенасочено финансиране на дейностите по подготовка и дигитално разпространение на информационно съдържание на български и чужди езици в интернет и на цифрови платформи;
3. Пълноценно и цялостно финансиране на репетиционната, концертната и звукозаписната дейност на музикалните състави на БНР: 1) Симфоничен оркестър; 2) Смесен хор; 3) Оркестър за народна музика; 4) Биг банд; 5) Детека вокална група; 6) Детски радиохор;
4. Финансиране поддръжката и обновяването на държавната собственост,

стопанисвана от БНР - сгради, автомобили, техника, технологично оборудване;

(Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?)

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Българската национална телевизия - национален обществен доставчик на аудио-визуални медийни услуги;

Българското национално радио - национален обществен доставчик на радиоуслуги;

Съвет за електронни медии - независим специализиран орган, който регулира медийните услуги;

Министерството на финансите;

Сметна палата;

Асоциацията на българските радио- и телевизионни оператори;

Потребителите на аудио-визуални медийни услуги и радиоуслуги;

(Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

4. Варианти на действие:

1. Вариант 0 - Не се предприемат действия.

При този вариант не се предвижда предприемането на промени в настоящата нормативна уредбата, предвидена в ЗРТ относно медийните услуги, предоставяни в изпълнение на обществената мисия. Този вариант предполага запазване на съществуващата нормативна уредба и ненамеса в обществените отношения, попадащи в сферата на действие на оценяваната политика.

При съществуващата уредба, БНТ участва в бюджетната процедура, съобразно разпоредбите на Закона за публичните финанси, Решенията на Министерски съвет и указанията на Министерство на финансите. Съгласно чл. 13, ал. 3 от Закона за публичните финанси, бюджетите на БНТ и БНР се приемат от управителните им органи съгласно законите, уреждащи техния статут, при осигуряване съответствие на бюджетните им взаимоотношения с държавния бюджет.

БНТ внася в Министерство на финансите бюджетните си прогнози след предварително съгласуване със Съвета за електронни медии (СЕМ) в частта на включените трансфери (субсидии) от държавния бюджет. СЕМ прави предложение за норматив за час

програма, изготвено въз основа на направените от БНТ предложения за дейности в изпълнение на обществените и функции. Предложенията за размера на норматива за час програма се придружава с мотивирани разчети и подробен анализ/оценка на разпространяваните програми от БНТ в изпълнение на функциите и като национален обществен доставчик на аудио-визуални медийни услуги, и съответствието им с разпоредбите на ЗРТ и Съобщението на Европейската комисия относно прилагане на правилата за държавните помощи по отношение на обществената услуга радио-и телевизионно разпространение.

Приходите на БНТ се формират от продажба на телевизионно време за излъчване на търговски съобщения (реклама и спонсорство), приходи от технически услуги, приходи от продажба на права за излъчване на програми и др. подробно представени в справката по-долу, като нетната стойност на приходите след приспадане на дължимите данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане и по Закона за данъка върху добавената стойност по години е: отчет към 31.12.2018 г. – 6 637 хил. лв.; отчет към 31.12.2019 г. – 6 058 хил.лв.; бюджет 2020 г. – 8 000 хил. лв.

Субсидията на БНТ предоставена по Закона за държавния бюджет на Република България /ЗДБРБ/ за последните три години е както следва: за 2018 г. – 65 397,4 хил. лв.; за 2019 г. – 67 730 хил. лв.; за 2020 г. – 70 907,1 хил. лв. Съобразно действащия ЗРТ (чл. 70, ал. 4), трансферите (субсидии) от държавния бюджет са за подготовка, създаване и разпространение на национални и регионални програми, които се определят на базата на норматив за час програма, утвърден от Министерския съвет и целева субсидия за придобиване и основен ремонт на дълготрайни активи. Норматива за час програма е резултативна величина, като субсидията по чл. 70, ал. 4, т. 1 от ЗРТ се дели на годишния обем часове излъчвана програма.

За периода от 2010 г. до 2020 г. БНТ увеличава обема програма с 33,7 %, като същевременно норматива за час програма (за подготовка, създаване и разпространение на национални програми) намалява от 1 978 лв. на 1 844 лв., или с над 7 % намаление.

Сегашният модел на финансиране на БНТ е рестриктивен и одобряваните ежегодно разходни тавани не са съобразени с финансовото осигуряване на дейностите по изпълнение на обществената мисия на медията. В подкрепа на горното за периода 2010 – 2019 г. на БНТ е предоставяна допълнителна субсидия, за обезпечаване на ангажиментите ѝ на обществена медия. Основно допълнителна субсидия е предоставяна за заплащане на такси за наземно цифрово разпространение на програми, поради тяхното финансово необезпечаване в субсидията определяна на БНТ със ЗДБРБ за съответната година, тъй като относителният им дял спрямо ежегодния бюджет на БНТ е твърде висок.

Трансферът за БНТ определен със ЗДБРБ за 2020 г. поставя медията в изключително неблагоприятно положение при изпълнението на Бюджет 2020 г., както и при изпълнение на законово регламентираните задължения на медията.

Трансферите, одобрени за БНТ с РМС № 815 от 30.12.2019 г. за периода 2021 - 2022 г., водят до задълбочаване на неблагоприятното положение на БНТ при изпълнение на обществената функция по създаване и разпространение на аудио-визуални медийни услуги.

С предложените нива на трансфер от ЦБ, БНТ не е в състояние да обезпечи и предоставянето на нелинейни медийни услуги, които са предизвикателство и необходимост за реализиране на визията за развитие на БНТ.

Към настоящия момент БНТ има смесен модел на финансиране. Бюджетът се формира

от субсидия от държавния бюджет (заместваща липсващия Фонд „Радио и телевизия“) и собствени приходи. Основната част от собствените приходи се формират от реклама и спонсорство. По-малка част заемат приходите от управление на имуществото на БНР – основно на недвижими имоти и интелектуална собственост. Поради наличието на

2 ограничения, както наложени в закона, така и продиктувани от динамиката на пазара, собствените приходи на радиото формират по-малко от 5% от приходната част на бюджета. Така за последните три години приходите на БНР са, както следва:

За 2017 г. - собствени приходи 1 731 982 лв., трансфер от бюджета 42 424 335 лв;

За 2018 г. - собствени приходи 1 441 020 лв., трансфер от бюджета 42 336 800 лв;

За 2019 г. - собствени приходи 1 832 413 лв., трансфер от бюджета 44 994 000 лв;

За периода 01.01.2020 г. - 31.07.2020 г. - собствени приходи 633 187 лв., трансфер от бюджета 23 787 900 лв..

Формулата, по която се образува размерът на бюджетния трансфер, е финансиране на час радиoproграма, съгласно броя на програмите на БНР и условията на излъчване, записани в издадените от СЕМ индивидуални лицензи за радиоуслуги. Този метод на определяне на основната част от финансирането на БНР създава риск за доброто изпълнение на обществените задачи на радиото и за нормалното му функциониране. Съществуващият финансов модел не гарантира обезпечаването на други централни за БНР дейности като поддръжка на музикални състави, създаване и поддръжка на архиви от звукозаписи, създаване на дигитални продукти и текуща поддръжка на предоставена на БНР държавна собственост.

В добавка, към момента няма научно обосновава методология, която да се използва при определяне на себестойността на час програма. Това обстоятелство е видно и от разликите в предоставяната на БНР субсидия през последните 3 години. Към момента нормативите за час програма на БНР се определят с решение на Министерския съвет, въз основа на доклад на министъра на финансите. За 2020 г. нормативите са определени на 1 844 лв. за час програма за подготовка, създаване и разпространение на национални и регионални програми на Българската национална телевизия и 443 лв. за час програма за подготовка, създаване и разпространение на национални и регионални програми на Българското национално радио. На практика решението за размера на финансирането няма пряка връзка с дейностите на националното радио в изпълнение на обществената му мисия. От определянето на една стойност е видно, че не са отразени спецификите на различните видове предавания и разходите, необходими за тяхното създаване, както и разликата в цената за разпространение на национални и регионални програми. Начинът на формиране на бюджета днес не е в синхрон с икономическите реалности в БНР и не отчита дейностите, които не са свързани с подготовка, създаване и разпространение на радио-, съответно телевизионни програми.

При този вариант част от финансирането, получено за създаване на радиoproграма, се използва от БНР за други дейности. Това води до недофинансиране, както на производството и създаването на ефирни радиoproграми, така и на останалите дейности на обществените медии. Тази ситуация създава рискове за изпълнението на мисията на БНР и БНТ.

При този вариант няма да има ясни и конкретни правила относно определянето на мисията за обществена услуга и за изчисляване на компенсацията за услугата.

Запазването на статуквото ще доведе до занаването на принципа за определянето на

субсидията от държавния бюджет на БНТ и БНР на базата на норматив за час програма, което е в противоречие с изискванията на Съобщението.

Няма да може да се извършва оценката на държавната помощ по отношение на обществената услуга радио- и телевизионно разпространение на основа на правилата за конкуренция по отношение на услугите от общ икономически интерес. Няма да бъдат въведени правила относно предоставянето на помощта под формата на компенсация за изпълнението на мисията за обществена услуга и за оценяване във основа на критериите, определени в Съобщението.

Законът за радиото и телевизията няма да бъде приведен в съответствие със Закона за публичните финанси, а финансирането на Българското национално радио и Българската национална телевизия - в съответствие с правилата на държавните помощи.

При този вариант ще остане уреден в закона фонд "Радио и телевизия", разпоредбите относно чистото функциониране няма да бъдат приведени в съответствие със Закона за публичните финанси и ще се налага ежегодно със закона за държавния бюджет да се отлага прилагането на определената със ЗРТ уредба относно финансирането на обществените медии и регулаторния орган.

При неприемане на нормативния акт финансирането на БНТ и БНР може да бъде определено от Комисията за неправомерна (въведена в действие в нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС) и несъвместима помощ и да последват съответните решения съгласно чл. 16 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз. В съответствие с чл. 16 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета, в случай на неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар помощ, Европейската комисия решава съответната държава членка да вземе всички необходими мерки за възстановяване на помощта от бенефициера. Помощта, която трябва да се възстанови съгласно решение за възстановяване, включва дива в подходящ размер, определен от Комисията, която е дължима от датата, на която неправомерната помощ е била на разположение на бенефициера до датата на нейното възстановяване.

Всичко изложено налага категоричния извод, че идентифицираните проблеми в правната рамка относно прилагането на правилата за държавните помощи по отношение на обществената услуга радио- и телевизионно разпространение, не могат да бъдат преодоляни чрез завазването на настоящата нормативна уредба.

2. Вариант 1 – Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията.

Посоченият Вариант 1 предлага разрешаването на идентифицираните проблеми чрез усъвършенстване на съществуващата към момента правна уредба.

Ще се постигне определяне мисията за обществена услуга, по начин, който да не оставя съмнение за това дали държавата е възнамерявала да включи в мисията за обществена услуга определена дейност, упражнявана от оператора, условията относно мисията за обществена услуга трябва да бъдат достатъчно точни, за да може ефективно да се контролира изпълнението им.

Ще бъде въведено изискването от Съобщението обществените електронни медии да бъдат оправомощени чрез изрично възлагане на мисията, посредством официален акт (например чрез законодателен акт, договор или обвързващи условия). Към настоящия

момент в нашата страна обществената мисия е дефинирана едновременно в закон и в лицензия (договор). Чрез изменения и допълнения в разпоредбите на чл. 6 на ЗРТ, освен задълженията по ал. 2 ще се въведат задължения за БНР и БНТ, които да изпълняват като национални обществени доставчици на радиоуслуги, съответно на аудио-визуални медийни услуги, които допринасят за задоволяване на демократичните, социални и културни потребности на българските граждани и за медийния плюрализъм, като:

1. осигуряване на медийни услуги за всички граждани на Република България;
2. създаване и разпространение на висококачествена журналистика като отразяват различните идеи и убеждения в обществото чрез плюрализъм на гледните точки в новинарските и актуално-публицистичните предавания и в съдържание с политическа и икономическа тематика;
3. съдействие за развитието и популяризирането на българската култура и българския език, както и на културата и езика на гражданите в съответствие с етническата им принадлежност;
4. осигуряване чрез своите медийни услуги достъп до националното и европейското културно наследство;
5. създаване на съдържание, което информира, образова и забавлява;
6. отделяне на специално внимание на децата, както и на уязвимите групи с оглед техните интереси и развитие;
7. създаване на програми и предавания с високо качество от гледна точка на технически и производствени стандарти, при използване на новите технологии;
8. допринасят за утвърждаването на социалните, демократичните и културните ценности;
9. съдействие за взаимното разбирателство и толерантността в отношенията между хората;
10. предоставяне на гражданите възможност да се запознаят с официалната позиция на държавата по важни въпроси на обществения живот;
11. укрепват културните връзки с европейските страни;
12. създаване и поддържане архиви с материали, излъчвани в техните програми или други медийни услуги, или създавани по тяхна поръчка;
13. гарантиране на съхранението на аудио- и аудио-визуални исторически архиви чрез поддържане и цифровизиране;
14. реализиране и отразяване на прояви в подкрепа на българската култура и изкуство, социалнозначими каузи, и за популяризиране на исторически личности и събития.

В разпоредба на чл. 6 ще бъдат определени категориите медийни услуги и дейности за изпълнение на обществената мисия от БНТ и БНР, като създаването и разпространението на:

1. линейни аудио-визуални медийни услуги (телевизионни програми), предназначени за разпространение чрез електронни съобщителни мрежи за наземно радиоразпръскване, кабелни и/или спътникови електронни съобщителни мрежи, съответно линейни радиоуслуги (радиопрограми), предназначени за разпространение чрез електронни съобщителни мрежи за наземно радиоразпръскване, определени в

лицензията за възлагане на обществени услуги;

2. услуги, предоставяни чрез интернет портал и мобилни приложения:

а) достъп в реално време до всички линейни аудио-визуални услуги (телевизионни програми), съответно линейни радиоуслуги (радиопрограми) по т. 1;

б) достъп до видеозаписи или звукозаписи на отделни предавания или части от тях по заявка;

в) новини и анализи по актуални теми от значение за обществото и друга обществено-значима информация;

3. страници и профили в социални мрежи и платформи за споделяне на видеоклипове;

4. архив от аудиовизуални произведения, звукозаписи на произведения или други материали, продуцирани от БНР;

5. производство на българско телевизионно филмово творчество;

6. архив от звукозаписи на произведения или други материали, продуцирани от БНР;

7. звукозаписена и концертна дейност на собствени музикални състави на БНР.

С предлагания вариант БНТ и БНР ще осъществяват дейност въз основа на лицензия за възлагане на обществена услуга, издадена от Съвета за електронни медии. В лицензията ще се определят медийните услуги и дейностите от всяка категория съгласно чл. 6 и изискванията към тяхното съдържание, с изпълнението на които се гарантира осъществяването на обществената мисия на БНР и БНТ. На законово ниво ще се определи съдържанието на лицензията, като: наименование и седалище на доставчика; дата на издаване; обществената мисия, съгласно чл. 6; медийните услуги и дейности по чл. 6, необходими за изпълнение на обществената мисия; задължения, определящи приноса на всяка от услугите и дейностите по т. 4, за изпълнение на обществената мисия; за линейните услуги – профил, обхват, способ на разпространение; задължения за изпълнение на предвидените в закона квоти на европейски произведения и произведения на независими продуценти; задължения за достъпност на съдържанието в предоставяните услуги; технически изисквания, включително изисквания за предоставяне на програмите в не кодиран вид.

Ще се предвидят текстове в закона, съгласно които всяка нова медийна услуга или дейност, или съществена промяна в съществуваща медийна услуга или дейност да се подлага на предварителна оценка – оценка ex ante, като в зависимост от резултата от оценката, новата медийна услуга или дейност ще може да се отнесе/ или да не се отнесе към кръга на дейностите, реализиращи обществената мисия. Ще се регламентират: обхватът на предварителната оценка, подготовката за извършването ѝ (концепция за предлаганата услуга, подробно изложение на причините и връзката с обществената мисия, подробна информация за финансирането на новата услуга, очакваното въздействие от новата услуга на конкурентното положение на пазара) и извършването на самото оценяване (нарочен акт на регулатора, условия, при които се взема положително решение от СЕМ).

Ще се изпълни изискването на Съобщението, като се въведе надежден механизъм за надзор върху изпълнението на обществената мисия от медиите, който ще има две нива – вътрешно (система за управление на качеството в самата обществена медия) и външно – надзор от независим орган. Ще се въведе изискване оценъчната информация да бъде постоянно на разположение на интернет страницата на оператора, така че да е достъпна лесно и директно, доколкото това е юридически възможно и не вреди на

закопните интереси на оператора. Ще се въведат текетове, съгласно които БНР и БНТ изготвят отчети за изпълнение на мисията на обществената услуга, възложена им със закона и лицензията за възлагане на обществена услуга. Ще се въведе изискването на Съобщението за наличието на финансов „тест за пропорционалност“ - определянето на компенсацията да се извършва на база нетните разходи за изпълнението на обществената мисия, като не се допуска свръхкомпенсация и кроссубендиране.

На законово ниво ще се предвиди издаването на подзаконов нормативен акт – Методика, уреждаща оценката на разходите за създаване и/или предоставяне на медийни услуги и дейности в изпълнение на чл. 6 и лицензията за възлагане на обществена услуга, при спазването на следните принципи:

1. счетоводните сметки, отговарящи на отделните дейности, свързани с обществената услуга, и дейности, които не са свързани с обществената услуга, трябва да бъдат обособени;
2. всички разходи и приходи трябва да са коректно предназначени или разпределени на основата на последователно прилагани и обективно оправдани принципи за отчитане на разходите;
3. принципите за счетоводно отчитане на разходите, съгласно които се водят отделните счетоводни сметки, трябва да са ясно установени;
4. размерът на средствата от държавния бюджет не надвишава нетните разходи за предоставяните от БНР и БНТ медийни услуги и други дейности в изпълнение на чл. 6 и издадената лицензия за възлагане на обществена услуга.

Ще се регламентира изготвянето и представянето от БНР и БНТ :

- на подробни отчети за предходната година за източниците и размера на всички приходи, свързани с медийните услуги и дейности в изпълнение на обществената мисия по чл. 6, както и приходите, от дейности, които не са свързани с изпълнение на обществената мисия;

- на подробни отчети за предходната година за нетните разходи за извършване на обществени услуги за предходната година, съдържащи размера на нетните разходи от извършване на обществена услуга, изчислени при спазване на методиката, издадена от Министерския съвет.

Ще се уредят и правомощията на СЕМ, свързани с определянето на размера на нетните разходи за доставяне на обществена услуга.

Изрично ще се регламентира правомощие на Сметната палата да извършва като част от финансовия одит по чл. 54 от Закона за Сметната палата одит на отчетите, изготвени от БНР, съответно БНТ, с цел е да се даде разумна увереност, че:

1. параметрите въз основа на които се изчислява трансфера от държавния бюджет за компенсиране на нетните разходи за предоставяните от БНР и БНТ медийни услуги и дейности в изпълнение на обществената им мисия, са установени предварително по обективен и прозрачен начин;
2. размерът на трансфера от държавния бюджет за компенсиране на нетните разходи за предоставяните от БНР и БНТ медийни услуги и дейности в изпълнение на обществената им мисия не надвишава това, което е необходимо за покриване на разходите, възникнали при изпълнението на задълженията, свързани с предоставянето на обществената услуга, като се отчитат съответните приходи.

С предложениия Вариант 1 се предлага нов модел на финансиране на обществената

медия - БНТ, който ще даде възможност на медиата да функционира ефективно при постигане на основните цели свързани с обществената мисия, а именно:

- Широко публичен достъп без дискриминация и на база на равни възможности до различни канали и услуги;
- Възползване от технологичния напредък, което дава възможност на обществото да се възползва от новите аудио-визуални услуги и от новите технологии, като предприеме развитие и разнообразяване на дейностите в дигиталната ера;
- Да има възможност да продължи да предоставя голямо разнообразие от програми в съответствие в мисията си, които да отговарят на потребностите на обществото като цяло; като се стреми да достигне до по-широка аудитория;
- Да бъде запазена редакционната независимост при предоставяне на широка гама от програми, балансирано за задоволяване на демократичните, социалните и културно потребности на обществото и гарантиращо плурализъм и културно и езиково многообразие.

Моделът на финансирането е съобразен със Съобщението на Европейската комисия и ще се осъществява под формата на компенсация за обществена услуга, като задълженията по предоставянето на обществената услуга са ясно дефинирани в предложените промени в ЗРТ и лицензите за възлагане на обществена услуга. Параметрите въз основа, на които ще се изчислява компенсацията ще бъдат установени предварително по обективен и прозрачен начин ще бъдат дефинирани в методологията, предвидена в проекта на ЗРТ. Компенсацията за обществена услуга няма да надвишава това, което е необходимо за покриване на разходите възникнали при изпълнението на задълженията, свързани с предоставянето на обществената услуга, като се отчитат съответните приходи.

Очаква се предлаганият нов модел на финансиране да бъде ефективно функциониращ, тъй като той предвижда директна връзка между поставените на БНР и БНТ обществени задачи и предоставеното финансиране за тяхното изпълнение. По този начин ще се създадат подходящи условия за качествено изпълнение на обществената мисия по начина, по който е дефинирана от държавата чрез разпоредбите на закона и издадената от регулатора лицензия за обществена услуга.

С приемането на проекта, ЗРТ ще бъде приведен в съответствие със Съобщението на Европейската комисия относно предлагане на правилата за държавните помощи по отношение на обществената услуга радио- и телевизионно разпространение (2009/C 257/01). Ще се въведат ясни и конкретни правила относно определянето на мисията за обществена услуга и за изчисляване на компенсацията за услугата.

Ще се отменят разпоредбите, уреждащи функционирането на фонд „Радио и телевизия“, като ще отпадне необходимостта със закона за държавния бюджет за съответната година да се отлага прилагането на определената със ЗРТ уредба относно финансирането на обществените медии.

Препоръчваме вариант 1, защото с него се постигат описаните по-горе цели и желани ефекти.

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „Без действие“.

5. Негативни въздействия:

Не се предприемат действия:

1. Негативно въздействие върху БНТ и БНР - запазването на принципа за определянето на субсидията от държавния бюджет на БНТ и БНР на базата на норматив за час програма, като няма да бъде определена ясно и точно мисията за обществена услуга, както и подходящо разграничение между дейностите, които са част от обществената услуга, и дейностите, които не са свързани с нея.

2. Негативно въздействие върху СЕМ – съществува опасност да не се предоставят необходимите механизми, свързани с въвеждането на нови медийни услуги или дейност или съществено изменение на съществуваща медийна услуга или дейност, включени в обществената мисия. Няма да бъдат определени правомощията на регулатора, свързани с възлагането на обществената услуга чрез нарочен акт – лицензия, който да обхваща не само линейните и нелнейни услуги, а всички дейности на двата национални обществени доставчика в изпълнение на обществената мисия.

3. Негативно въздействие върху потребителите на аудио-визуални медийни услуги и радиоуслуги – съществува опасност да не им бъде предоставяна качествена услуга, предвид неуреждането на изричното възлагане на обществената услуга, липсата на ефективен надзор, както и невъвеждането на механизми за финансов контрол, пропорционалност и пазарно поведение и разнообразяване на обществените услуги.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

6. Положителни въздействия:

1. Върху БНТ и БНР – ще се въведат ясни и конкретни правила относно определянето на обществената мисия и за изчисляване на компенсацията за предоставяните медийни услуги и дейности за нейното изпълнение, ще се отмени принципа за определянето на субсидията от държавния бюджет на БНТ и БНР на базата на норматив за час програма, което е в противоречие с изискванията на Съобщението.

С въвеждането на нов модел на финансиране на БНТ и БНР ще се премахне разбирането за финансиране по времетраене на програма, което само по себе си не е аргумент в полза на по-ефективно използване на публичен ресурс и ще се постигне релевантно осигуряване с ресурси необходими за изпълнение на възложената обществена мисия.

2. Върху СЕМ – ще се регламентират необходимите механизми, свързани с

въвеждането на нови медийни услуги или дейност или съществено изменение на съществуваща медийна услуга или дейност, включени в обществената мисия. Ще бъдат определени правомощията на регулатора, свързани с възлагането на обществената услуга чрез нарочен акт – лицензия, с надзора за изпълнението ѝ, с производството за определяне размера на компенсация на БНР и БНТ за осъществяваната обществена услуга

3. Върху потребителите на аудио-визуални медийни услуги и радиоуслуги – въвеждане на механизми за предоставяне качествена услуга, предвид уреждането на изричното възлагане на обществената услуга, на ефективен надзор върху осъществяването на обществената мисия, както и въвеждането на механизми за финансов контрол, пропорционалност и пазарно поведение и разнообразяване на обществените услуги.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

7. Потенциални рискове:

Не са идентифицирани конкретни рискове при реализирането на Вариант 1 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията“ по т. 4 от настоящата оценка.

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

БНР и БНТ ще осъществяват дейност въз основа на лицензия за възлагане на обществена услуга, издадена от Съвета за електронни медии. В лицензията ще се посочват медийните услуги и дейностите от всяка категория и изискванията към тяхното съдържание, с изпълнението на които ще се гарантира осъществяването на обществената им мисия. Тази лицензия ще замени разрешителните актове, издавани съгласно чл. 105, ал. 3 от ЗРТ. Разпоредбата на действащия закон предвижда, че БНР и БНТ осъществяват радио- и телевизионна дейност като национални обществени оператори въз основа на лицензии, издадени без конкурс, или въз основа на регистрации. С регламентирането на лицензията за възлагане на обществена услуга всички медийни услуги и дейности в изпълнение на възложената със закона обществена мисия ще бъдат под лицензионен режим – без значение от технологичния способ на разпространение и вида услуга или дейност. Доколкото като част от обществената мисия вече ясно се идентифицират/ включват и дейности, които не са подлежали на регулиране и надзор от СЕМ, като – филмпроизводството, звукозаписите на български произведения, поддържането и съхраняването на архив (т.нар. златен фонд), музикалните състави на БНР, то тези дейности ще бъдат включени в лицензията, за да бъдат обхванати от механизма за определяне на

компенсацията за осъществяването им. Лицензията ще включва и съответно СЕМ ще осъществява надзор и относно медийни услуги и дейности, които се предоставят чрез технически способи, различни от наземно (аналогово или цифрово) радиоразпръскване, кабелно и спътниково разпространение, т.е. ще бъдат обхванати дейности на обществените доставчици, реализирани в интернет среда. Разширяването на лицензионния режим ще касае само медийни услуги и дейности, изрично посочени в закона при определяне на обществената мисия на БИТ и БНР и не засяга другите доставчици на медийни услуги. .

9. Създават ли се нови регистри?

Не

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те:

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

12. Обществени консултации:

Проектът на закон ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации (<http://www.strategy.bg/PublicConsultation>), съгласно чл. 26 от ЗНА, както и на интернет страницата на Министерството на културата.

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

(Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Миглена Кацарова – директор на дирекция „Правнонормативна дейност и обществени поръчки“.

Дата:

Подпис:

